

Sygn. akt I C 399/11 (I C 617/11)

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Sachajczuk- Puławska

Protokolant pomocnik biurowy Kinga Karakin

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S. i E. S.

przeciwko U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. oddala powództwo T. S.;

II. pozbawia wykonalności nakaz zapłaty z dnia 30 lipca 2009 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt II Nc 123/09 przeciwko E. S. opatrzony klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 25 listopada 2010 r. wydanym w sprawie sygn. akt: II Co 43/10 przeciwko E. S.;

III. zasądza od powoda T. S. na rzecz pozwanego U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV. zasądza od pozwanego U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie kwotę 6.264 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu E. S. zwolnionej od ponoszenia kosztów sądowych;

V. zasądza od Skarbu Państwa – Kasa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie na rzecz adwokata K. F. wynagrodzenie w kwocie 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł powiększone o stawkę 23 % podatku VAT tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi T. S. z urzędu;

VI. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieopłacone koszty sądowe w sprawie z powództwa T. S..

Sygn. akt: I C 399/11 (IC 617/11)

UZASADNIENIE

Powód -T. S. w pozwie złożonym w dniu 6 kwietnia 2011r (w sprawie o sygn. akt: IC 399/11) wniósł o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie z dnia 30.07.2009r w sprawie o sygn. akt: II Nc 123/09 na podstawie art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. i zwrot kosztów procesu.(k. 4 w I C 399/11)

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał ,że nie jest nic nikomu dłużny , bo umowa kredytowa uległa rozwiązaniu gdyż świadczenie zostało spełnione w całości w dniu 21.08.1998r ,a w trakcie postępowania , w którego wyniku wydano nakaz zapłaty , zarzut spełnienia świadczenia nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Poza tym podniósł , iż doszło już do przedawnienia roszczeń wynikających z umowy kredytu zawartej 12.12.1997r i domaganie się tak wysokiej sumy może go w toku egzekucji pozbawić mieszkania przy ul. (...) w W. - jedyne co ma i jest to oczywiście niezgodne ze społeczno –gospodarczym przeznaczeniem prawa i wszelkimi zasadami współżycia społecznego . Wyraził zaskoczenie ,ze następca prawny wierzyciela po wielu latach żąda spłaty kredytu zaciągniętego i spłaconego z nałożeniem odsetek przewyższających kilkakrotnie wartość kredytu . (k. 5-6)

Pozwany- U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. (sprawie I C 399/11/), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w odpowiedzi na pozew z dnia 22 lipca 2001r / data stempla pocztowego / wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu i zastępstwa procesowego według norm przepisanych. (k.47 -48).

W uzasadnieniu podniósł , że strona powodowa nie przywołuje żadnych zdarzeń , które nastąpiły po wydaniu tytułu wykonawczego , wskutek których zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Wskazał ,że przepis art. 840 kpc nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem i powód miał możliwość obrony swoich praw w postępowaniu o sygnaturze II Nc 123/09 jednakże z tego nie skorzystał., a pozwany nie może ponosić ujemnych konsekwencji niedopełnienia przez przeciwników procesowych czynności wynikających z ich praw . (k. 48-49) .

Powódka – E. S. w pozwie złożonym w dniu 26 maja 2011r (w sprawie o sygn. akt: IC 617/11) wniosła o pozbawienie wykonalności nakazu zapłaty z dnia 30.07.2009r wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie o sygn. akt: II Nc 123/09 wykonalności na podstawie art. 840 §. 1 pkt. 3 i 2 k.p.c. oraz zwrot kosztów procesu.(k. 4 -9 I C 617/11)

W uzasadnieniu pozwu , powódka podała ,że małżonek jej T. S. zaciągnął kredyt na zakup samochodu lecz kiedy nie mógł go spłacić wobec trudności życiowych to oddał ten pojazd wierzycielowi jako przedmiot zabezpieczenia. Podniosła ,że świadczenie zostało spełnione i w trakcie postępowania , w którego wyniku wydano nakaz zapłaty zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania, a nadto doszło do przedawnienia roszczeń. (k. 4-6)

Pozwany- U. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. , reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w odpowiedzi na pozew z dnia 18 sierpnia 2011r w sprawie I C 617/11 / data stempla pocztowego / wniósł o oddalenie powództwa jako całkowicie bezzasadnego i zasądzenie na jego rzecz od strony powodowej kosztów procesu . (k.37-39) W uzasadnieniu swojego stanowiska podał ,że wnioski pozwu są spóźnione i jako takie nie zasługują na uwzględnienie , bo powództwo określone w art. 840 kpc nie może być oparte na zarzutach które mogły być powołane na etapie postępowania właściwego . (k. 38-39)

Postanowieniami z 5 maja 2011 i dnia 10 czerwca 2011r Sąd zwolnił obydwójce powodów od kosztów sądowych w całości , a nadto ustanowił dla powoda pełnomocnika z urzędu postanowieniem z 15 lipca 2011 r . (k 30 i 37 w IC 399/11 oraz k.30 w IC 617/11 .)

Pełnomocnik powoda , ustanowiony z urzędu , poparł pozew (k.80 w I C 399/11)

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2011r tut. Sąd na wniosek powoda z dnia 10 sierpnia 2011r udzielił zabezpieczenia powództwa poprzez zawieszenie egzekucji komorniczej prowadzonej z lokalu stron przez komornika sądowego J. B. w sprawie o sygn. akt: KM 439/ 10 (k. 44)

W toku procesu , tut. Sąd zarządzeniem z 8 stycznia 2013r połączył sprawy obydwójga małżonków S. IC 399/11 i IC 617/11 do wspólnego rozpoznania pod sygn. akt: IC 399/11 pod sygnatura I C 399/11 .(k. 113 w IC 399/11)

Sąd ustalił , co następuje :

Powód- T. S. zawarł w dniu 12 grudnia 1997r umowę kredytową nr (...) z (...) Bank S.A. II Oddział w L., z pośrednictwem (...) Sp. z o.o. z siedziba we W.. Na podstawie której otrzymał kredyt w kwocie 38.211,75 zł na zakup samochodu marki M. (...) . rok. prod. 1989 nr. nadwozia (...).

Z umowy kredytowej wynika ,że kredytobiorcą był powód , zaś umowę podpisali obydwój małżonkowie. Powodowie nie mieli umowy o rozdzielności majątkowej. Powód zobowiązał się spłacić kredyt do 12 grudnia 2002r czyli przez 5 lat w miesięcznych ratach , a po spłacie kredytu miało nastąpić ostateczne rozliczenie z bankiem. Jednocześnie został ustanowiony bankowy zastaw rejestrowy na tym pojeździe , cesja praw z polisy AC i weksel in blanco do sumy wekslowej 50.000 zł .

Zakupu samochodu powód dokonał w (...) w W. za cenę 40.500 zł . Pojazd ten miał być wykorzystany w celu wykonywania działalności powoda polegającej na przewozie osób jako taxi. Powód przez około pół roku spłacał raty kredytu, po czym przestał, gdyż zachorował i utracił zdolność zarobkowania. Wobec niemożności dalszej spłaty kredytu zwrócił się do (...) Sp. z o.o. o możliwość zwrotu pojazdu jako zabezpieczenia kredytu . W dniu 21 sierpnia 1998r w mieszkaniu powodów stawił się świadek J. M. (1)- Kierownik D. Marketingu ww podmiotu legitymujący się pełnomocnictwem wydanym przez prokurenta I. – P. M. . Wraz z nim był jeszcze inny mężczyzna , który interesował się stanem technicznym auta. W tym samym dniu 21 sierpnia 1998r przedmiotowy pojazd został wydany przez powoda przedstawicielowi I. - J. M. (1) za pokwitowaniem , co powód uznał za załatwienie sprawy kredytu .

Do ostatecznego i formalnego rozliczenia kredytu między powodem i C. Bank nie doszło , a przedmiotowy samochód przepadł w nieznanymi okolicznościach. Wartość zdanego pojazdu nie została zaliczona na poczet zadłużenia powoda z tytułu zaciągniętego kredytu .

W dniu 15 lipca 1998r (...) Bank S.A. II Oddział w L. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr 28/98 przeciwko powodowi i jego żonie na kwotę 40.926,49 zł. . Następnie złożył do Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi w Warszawie wniosek o nadanie temu (...) klauzuli wykonalności załączając umowę kredytu, umowę zastawu bankowego , umowę cesji i weksel. W dniu 21 grudnia 1998r ww. Sąd w sprawie I Co 301/98 nadał wobec powoda klauzulę wykonalności co do kwoty kapitału głównego 37.915,78 zł , odsetek umownych naliczonych do 01.07.1998r w wysokości 3.010,71 zł i odsetek ustawowych od kwoty 40.926,49 zł od dnia 02 lipca 1998r oraz prowizji komisowej 654,82 zł.

W dniu 11 października 2000r C. Bank przełał powyższą wierzytelność na (...) S.A. w P. ul. (...) ,a ten w dniu 31 maja 2004r ją scedował na (...)1 (...) Sp. z o.o. w P. , zawiadamiając o tym powoda .

Z dniem 26 marca 2002r. C. Bank został przekształcony w D. Bank w L. .

W dniu 29 kwietnia 2005r ww. Spółka (...) -1 D. wezwała powoda i jego żonę do wykupu weksla za kwotę 101.098,97 zł , a następnie Spółka ta przekształciła się w (...) Sp. z o.o. w Z. , który został ostatecznie zlikwidowany 29 stycznia 2013r

Wcześniej jednak , bo w dniu 19 maja 2008r spółka (...) przełała sporną wierzytelność w wysokości 115.109, 10 zł na pozwanego fundusz U. ,na co składać się miało roszczenie główne 37.915, 78 oraz odsetki w wysokości 69.861, 47 zł i koszty 7.331, 85 zł . (...) cała dokumentację jaką dysponował w sprawie kredytu powoda przekazał nabywcy wierzytelności – pozwanemu funduszowi U. .Wkrótce po tym pozwany wystąpił do powoda na piśmie z żądaniem spłaty kredytu z odsetkami oraz kosztami razem w ogólnej wysokości 120.150, 69 zł .

Ponieważ powód nie zareagował więc pozwany skierował przeciwko powodowi pozew na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu U. , które to księgi zostały założone i prowadzone na podstawie dokumentów (...) Sp. z o.o. jako następcy prawnego (...) Bank S.A. , który je wystawił na podstawie ksiąg bankowych .

W dniu 30 lipca 2009 r Sąd Okręgowy w Warszawie wydał nakaz zapłaty w sprawie o sygn. akt: II Nc 123/ 09 , w którym zasądzone od powoda na rzecz pozwanego łącznie z kosztami kwotę 120.150, 69 zł . Fundusz (...) wniósł bowiem pozew o zapłatę 120.150,69 zł , oszacowanej jako zobowiązanie należne z tytułu umowy kredytu. Ta kwota zobowiązania była ustalana przez podmioty od których nabył tę wierzytelność.

Powód odebrał to orzeczenie w dniu 04 sierpnia 2009r lecz nie wniósł żadnego środka zaskarżenia gdyż jak tłumaczył w tym czasie nie udało mu się skontaktować z radcą prawnym, chorował min. na nerki wskutek cukrzycy i był dializowany, a nadto stracił wzrok. Następnie w tej samej sprawie dnia 30 października 2009r Sąd Okręgowy w Warszawie została nadana klauzula wykonalności przeciwko powodowi lecz i tego powód nie zaskarżył. Na tej podstawie na wniosek pozwanego w 2010r wszczęto postępowanie egzekucyjne przeciwko powodowi przez komornika sądowego J. B. z Kancelarii (...) w W. w sprawie o sygn. akt: KM 439/ 10.

Gdy w toku egzekucji ustalono, że powód posiada jedynie prawo do lokalu spółdzielczego pozwany objęte wspólnością małżeńską, pozwany wystąpił do sądu o nadanie klauzuli również na powódkę jako małżonkę dłużnika.

Sąd Okręgowy w postępowaniu pod sygn. akt: II Co 33/10 postanowieniem z dnia 6 października 2010r oddalił powyższy wniosek lecz w sprawie II Co 43/10 wydał w dniu 25 listopada 2010 r klauzulę wykonalności przeciwko zonie powoda z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową.

Jak wynika z postępowania o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko powodce Sąd zastosował przepis 787 k.p.c. w aktualnym brzmieniu jako że nakaz zapłaty przeciwko powodowi został wydany pod rządami znowelizowanych przepisów dot. postępowania w przedmiocie nadania klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika, a pozwany jako wierzyciel wykazał że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonki dłużnika, więc nie przesłuchano powódki jak stanowił o tym art. 787 k.p.c. w dotychczasowym brzmieniu.

W toku tego procesu powód zawiadomił Prokuraturę Rejonową we Wrocławiu o popełnieniu przestępstwa na jego szkodę. Sprawę przekazano do Prokuratury Rejonowej dla Warszawy- Pragi Północ, która prowadziła ją pod sygn. akt: 4 Ds. 494/13, i dopatrzyła się przestępstwa przywłaszczenia pojazdu /z art. 284 par. 2 kk/ lecz zważywszy na to, że karalność tego przestępstwa ustała z upływem 10 lat postępowanie umorzono postanowieniem z dnia 27 lutego 2014r. (k. 198-199 akt 4 ds. 494/13) W ocenie tej Prokuratury doszło do przywłaszczenia pojazdu powoda odebranego w dniu 21.08.2010r i ta data jest jedyna pewna datą rozporządzenia pojazdem stanowiącym zabezpieczenie kredytu. W aspekcie prawnym w tej dacie ani późniejszej nie zapewniono powoda co do wygaśnięcia zobowiązania wynikającego z umowy kredytu i dlatego brak było przesłanek do przyjęcia, że w celu osiągnięcia korzyści majątkowej wprowadzono powoda w błąd, co do skutków przejęcia pojazdu i zwolnienia ze zobowiązania wynikającego z umowy kredytu, a zatem by popełniono czyn z art. 286 par 1 kk. Z toku dochodzenia ustalono że pojazd powoda został zarejestrowany we W. na osobę, która aktualnie miałaby 101 lat, a nadto, że Spółka (...) nie dysponuje żadną dokumentacją dotyczącą przedmiotowej wierzytelności. Przesłuchany J. M. (1) potwierdził swój podpis pod pokwitowaniem odbioru auta lecz nie pamiętał co stało się dalej z tym samochodem, bo decyzja co do dalszego postępowania z odebranymi autami nie należała do niego. Przesłuchano także prokurenta I. - P. M. i A. Z. którzy niegdyś też pracowali dla funduszu I. ale z powodu upływu czasu nie pamiętali procedury związanej z wykonywanymi czynnościami i dokumentacja przechowywana była przez 5 lat aczkolwiek potwierdzili, że I. trudnił się w ramach swej działalności odbiorem pojazdów.

W czasie tego procesu Sąd ustalono również, że firma (...) z siedzibą we W. formalnie nadal istnieje w KRS pod nr (...) lecz nie funkcjonuje pod adresem ul. (...) ani K. 2-4 we W., bo nie odbiera korespondencji sądowej i jej Prezes M. R. jest nieuchwytny, więc nie możliwe było przeprowadzić dowód z jego zeznań w tej sprawie.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zasad gromadzenia i oceny dowodów określonych w Rozdziale I Działu III Tytuł VI Księgi Pierwszej części pierwszej k.p.c. (art. 227 i n. k.p.c.)

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez strony do akt obu połączonych spraw, V Cps 19/13 oraz załączonych akt Sądu Okręgowego w Warszawie o sygn. II NC 123/ 09, w tym II Co 33/10 i II Co 43/11, a także akt dochodzenia prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową Warszawa –Praga o sygn. 4 Ds. 494/13.

Prawdziwość powyższych dokumentów, fakt ich sporządzenia nie budziły wątpliwości i korespondowały ze sobą , stąd też zostały uznane przez Sąd za wiarygodne, zresztą żadna ze stron nie zakwestionowała ich autentyczności i prawdziwości

Nadto ustalenia powyższe Sąd poczynił na podstawie zeznań świadków: J. M. (2) w ramach V Cps 19/13 i powodów , którym dal wiare , bo były spójne ,zgodne i logiczne oraz nawzajem się uzupełniały .

Sąd zważył co następuje:

Poza sporem jest że powód w 1997r zaciągnął w C. Bank Oddział II w L. kredyt w wysokości 38.211, 75 zł na zakup samochodu M., który stanowił zabezpieczenie kredytu został zdany przez powoda w dniu 21 sierpnia 1998r przedstawicielowi podmiotu I. , który współpracował z C. Bank i z tego tytułu uczestniczył w udzieleniu kredytu na zakup pojazdu jak też w jego odbiorze od powoda.

Bezsporne jest także, iż wierzytelność z tytułu nierozliczonego kredytu została sprzedana przez C. Bank i jej ostatnim nabywcą był pozwany U. . Jednakże nikt nie dysponuje wiedzą ani dokumentami dotyczącymi w szczególności przejęciem od powoda pojazdu i rozliczeniem kredytu. Zatem kwota zobowiązania na dzień przeniesienia wierzytelności na rzecz pozwanego U. nie była przez niego oszacowana lecz została ustalona przez zbywcę wierzytelności (...) Sp. o.o. a w przejętych dokumentach brak informacji o przejęciu pojazdu powoda ani o zaliczeniu na poczet zobowiązania kwoty wynikającej z rozdysponowania tym pojazdem. Te zarzuty mógł podnieść powód w Sądzie Okręgowym w Warszawie w sprawie o zapłatę II Nc 123/09 lecz tego nie uczynił z własnej winy .

Bezspornie wartość uzyskana w związku ze jego sprzedażą przedmiotowego pojazdu po jego odbiorze od powoda powinna pomniejszyć zobowiązanie z tytułu kredytu albo też fakt zdania spornego M. powinien być podniesiony przez powoda w ww procesie lub przy nadaniu klauzuli wykonalności . Jednakże powód poza pokwitowanie za zdanie samochodu funduszowi I. nie posiada żadnych dokumentów w sprawie , w szczególności nie ma ostatecznego rozliczenia kredytu z C. Bank, gdyż o to powód nie zadbał.

Jak słusznie podniósł pozwany , przedmiotem rozpoznania w tym procesie nie mogą być te zdarzenia , na jakie powołuje się powód , jako powstałe przed powstaniem tytułu wykonawczego .

Okoliczność ,że w dochodzeniu prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową pod sygn. akt: 4 Ds. 494/13 ustalono, że doszło do popełnienia przestępstwa przywłaszczenia lecz przedawniło się karne ściganie w tym postępowaniu nie ma znaczenia dla sytuacji powoda. Jedynie powództwo przeciwegzekucyjne jest merytorycznym środkiem obrony przeciwko niegodnej z prawem egzekucji, zarówno co do samej zasadności jaki i dopuszczalności egzekucji. Ma ono skutek konstytutywny i zaliczane jest do powództw o ukształtowanie prawa i wyrok uwzględniający takie powództwo tworzy nowy stan prawny co do postępowania egzekucyjnego ale nie narusza prawomocności tytułu egzekucyjnego , a jedynie pozbawia lub ogranicza jego wykonalność.

Zgodnie z aktualnie obowiązującym art. 840 §. 1 pkt. 2) k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego w całości lub w części albo ograniczenia , jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe , dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach , które nastąpiły po zamknięciu rozprawy ,a także zarzucie spełnienia świadczenia , jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Przy czym przy orzekaniu na podstawie art. 840 §. 1 pkt. 2 k.p.c. gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu –uwzględnia się tylko zdarzenia,, które nastąpiły po wydaniu tego tytułu. Tym samym przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu egzekucyjnego . Tytuł ten korzysta z powagi rzeczy osądzonej . W przeciwnym razie prowadziłyby to do zakwestionowania prawomocnego orzeczenia , co jest niedopuszczalne / art. 366 k.p.c. / . Zatem Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne powoda - T. S. jest bezwzględnie związany wyrokiem jaki zapadł przeciwko niemu w sprawie II Nc 123/09 wydanym przez Sąd Okręgowy w Warszawie między pozwanym jako wierzycielem a powodem jako

dłużnikiem co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia . Wprawdzie powód wskazał ,że zarzuty jakie zgłosił w tym postępowaniu tj. spełnienia świadczenia oraz przedawnienia nie były przedmiotem rozpoznania przez sąd w trakcie wyrokowania w tamtej sprawie . Jednakże jest wykluczone nie tylko ponowne podnoszenie tych samych zarzutów lecz także takich , które strona mogła podnieść w procesie, w którym powstał tytuł wykonawczy – przy zachowaniu należytej staranności . (wyrok SA w Łodzi I A Ca 1168/12) .

Niedopuszczalne jest również oparcie powództwa dłużnika o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności wyłącznie na art. 5 k.c. , który swoją dyspozycją ustanawia zakaz korzystania w określonych granicach z praw podmiotowych lecz sam nie jest źródłem takich praw , co oznacza w konsekwencji, że nie może on stanowić samodzielnej podstawy powództwa. Podstawę taką stanowią inne przepisy prawne . W przypadku powództwa opozycyjnego podstawa taką jest art. 840 §. 1 pkt. 2 k.p.c. . Musiałaby zatem zachodzić sytuacja , w której po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie nie może być aktualnie egzekwowane. (wyrok SA w Gdańsku ACa 47/13 z 28.03.2013r)

Wobec powyższego, w ocenie Sądu wniesione przez powoda T. S. powództwo przeciwegzekucyjne podlega oddaleniu .

Co zaś się tyczy powództwa powódki E. S., to zdaniem Sądu zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podnieść ,że odpowiedzialność małżonka za zobowiązania współmałżonka oraz postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika zostały znowelizowane ustawą z 17 czerwca 2004r o zmianie ustawy –Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2004r nr. 162 poz. 1691) , która weszła w życie 20 stycznia 2005r . Zgodnie z art. 5 ust. 5 pkt. 1 i 2 powołanej ustawy zmieniającej , dotychczasowe przepisy stosuje się do oceny skutków czynności zobowiązujących lub rozporządzających małżonków i ich odpowiedzialności za zobowiązania sprzed wejścia w życie ustawy oraz do wyłączenia lub ograniczenia odpowiedzialności majątkiem wspólnym za zobowiązania jednego małżonka powstałe przed wejściem w życie ww. ustawy. Weryfikacja przesłanek odpowiedzialności małżonka dłużnika za zobowiązania powinna zatem w myśl ww. przepisu zostać przeprowadzona na podstawie przepisów dotychczasowych. Powyższa reguła odnosi się zarówno do norm prawa materialnego , które kształtują zasady odpowiedzialności małżonków za zobowiązania jak i do norm prawa procesowego.

W przedmiotowej sprawie czynność zobowiązująca powoda-małżonka E. S. powstała pod rządami dotychczasowych przepisów. Tak więc tytułowi egzekucyjnemu obejmującemu roszczenie powstałe przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej reżim odpowiedzialności za zobowiązania małżonków Sąd winien był nadać klauzulę wykonalności na podstawie starych przepisów i ocena wniesionego powództwa przeciwegzekucyjnego odbywać się powinna na podstawie przepisów dotychczasowych .

Zgodnie z art. 787 § 1 k.p.c. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 20 stycznia 2005r) tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim , sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi , z ograniczeniem jednak jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową. Przed nadaniem klauzuli wykonalności sąd wysłucha małżonka dłużnika.

Jak wynika z akt o sygn. II Co 43/10 i wydanego w tym przedmiocie orzeczenia Sąd Okręgowy w Warszawie nie wysłuchał powódki jako małżonki gdyż zastosował art. 787 k.p.c. w aktualnym już brzmieniu. Jednocześnie ten sam Sąd stosownie do art. 41 § 3 k.r.o. mógł ograniczyć lub wyłączyć możliwość zaspokojenia z majątku wspólnego przez wierzyciela , którego tylko jeden z małżonków jest dłużnikiem , np. jeżeli ze względu na charakter wierzytelności albo stopień przyczynienia się małżonka będącego dłużnikiem do powstania majątku wspólnego –zaspokojenie z majątku wspólnego byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Nie zależnie od powyższego, podnieść należy ,że postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko powódce jako małżonce dłużnika nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej i zarzuty , które mogły być w tamtym postępowaniu zgłoszone nie prekludują się. Toteż powódka mogła skutecznie w tym procesie podnieść zarzut przedawnienia (art. 117 k.c.) i zarzut wykonania zobowiązania .Co więcej , małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego

prawa lecz i te z którymi mógł wystąpić jego współmałżonek tj. powód T. S. , gdyż powaga rzeczy osądzonej wyroku zapadła w poprzedniej sprawie nie rozciąga się na niego. Może on podnosić wszelkie zarzuty i wykazać ,że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się . (wyrok SN z 24.03.1972 I CR 35/72 OSN 1972 poz. 179). Wprawdzie nie można powództwa małżonka wniesionego w trybie art. 840 k.p.c. oprzeć na nadużyciu prawa z art. 5 k.c. lecz Sąd Najwyższy nie wykluczył oceny dopuszczalności egzekucji z majątku wspólnego z świetle zasad współżycia społecznego , co jednak nie oznacza że stają się one samoistną podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego (postanowienie SN z 27.11.2003r II CKN 78/03)

Zatem, w ocena przez tut. Sąd przedmiotowej sprawy przedstawia się inaczej w odniesieniu do powódki jako małżonki dłużnika .

Po pierwsze zdaniem Sądu odpowiedzialność powódki nie będącej dłużnikiem osobistym powstała poprzez nadanie przeciwko niej klauzuli wykonalności / tytułowi egzekucyjnemu wydanemu wcześniej powodowi jako dłużnikowi osobistemu/ z naruszeniem tej procedury poprzez zastosowanie art. 787 k.p.c. w aktualnym brzmieniu .

Powódka jest również dłużnikiem tyle ,że ponosi odpowiedzialność za cudzy dług z przedmiotów objętych wspólnością majątkową. To oznacza ,że z chwilą nadania przeciwko jej klauzuli wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c. stała się dłużnikiem egzekwowanym i przysługuje jej obrona za pomocą środków przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym . Dlatego powódce przysługuje jej skuteczne powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności , a w tym zarzuty wynikające nie tylko z własnego prawa lecz także na te które jego małżonek – dłużnik osobisty wcześniej nie podniósł . Pod tymi warunkami powództwo opozycyjne powódki mogło być skutecznie oparte na zarzutach dotyczących zdarzeń które nastąpiły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, gdyż uwzględnienie takiego powództwa nie powoduje zmiany treści tytułu wykonawczego ale ogranicza prowadzenie egzekucji. Co więcej , dopuszczalne było zgłoszenie i rozpoznanie zarzutu powódki wygaśnięcia zobowiązania wskutek takiego zdarzenia materialno prawnego jak świadczenie w miejsce spełnienia (datio in solutum) czy 452 k.c.

Podobnie jak zarzutu powódki przedawnienia żądania spłaty kredytu z 1998r w oparciu o art. 117 i 118 k.c wobec upływu 10 lat , który to odnosi skutek w postaci niemożności egzekwowania zobowiązania ,tym bardziej że terminy przedawnienia roszczeń nie biegną odrębnie dla dłużnika i małżonka .

W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 840 § 1 pkt. 3 i 2 k.p.c. uwzględnił powództwo E. S. dzielając jej twierdzenia ,że egzekwowane świadczenie pozwanemu wierzycielowi nie należy się .Z tym ,że powódka nie mogła skutecznie domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości tj. zwalczać także w części dotyczącej zobowiązania jej małżonka jako dłużnika-powoda a jedynie w części jej dotyczącej .

. O kosztach procesu postanowiono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Powód , który sprawę przegrał, jest obowiązany zwrócić pozwanemu poniesione przez niego wynagrodzenia pełnomocnika bez względu na to że został zwolniony od kosztów sądowych , Wynagrodzenie to według stawki minimalnej (w kwocie 3.600 zł), wynika z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013 poz. 490). W oparciu o tę samą stawkę lecz powiększoną o podatek VAT należało orzec o wynagrodzeniu dla pełnomocnika powoda ustanowionego z urzędu .

Skoro natomiast powódka wygrała, a zwolniona była z opłaty od pozwu to pozwany winien uiścić na rzecz Skarbu Państwa -Kasa Sądu Okręgowego Warszawa-Praga należną opłatę od pozwu (w kwocie 6.240 zł)

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd na mocy powołanych przepisów orzekł jak w sentencji .

ZARZĄDZENIE

(...)